

Конгрес **У**країнських **Н**аціоналістів

Змагатимеш до поширення сили, слави, багатства і величі Української Держави

НАЦІЯ І ДЕРЖАВА

e-mail: nacija@ukr.net www.cun.org.ua 3 грудня 2015 року № 49 (628)

КОЖЕН УКРАЇНЕЦЬ – ВОЇН...

Шостого грудня ми відзначаємо День Збройних Сил України. Мабуть, раніше він був малопомітною датою для більшості громадян. Люди в погонах не перебували у фаворі правителів, а матеріальні статки армії переливалися у приватні кишені, розкрадалися баригами, що, врешті, призвело до руїни ЗС та до знецінення статусу оборонця народу, який є найвищим у кожній цивілізованій країні. Далі настав день кінецьсвітньої ганьби: ми здали російським окупантам Крим без бою і без опору, і жоден високий воєначальник не випустив собі кулю в скроню, рятуючись від сорому. Честь і гідність не в ціні, принаймні, у паркетних генералів?

Але дух одвічної стихії живе у генетичному коді українців. Він збурунив їхню волю до боротьби, пробудив лицарські чесноти, запалив серця відвагою. І тисячі месників, які поклялися на вірність Україні, вирушаючи на захист її східних кордонів від російських бандформувань, не зламали присягу. Вони заклали фундамент новітньої Армії України. І сотні волонтерів взяли на себе благородну місію «опікунів» добровольчих формувань. По суті – взяли на себе місію держави. Тож п'яте грудня стало Днем волонтера – святом національної шляхетності та опіки нашого війська. Разом вони відродили Збройні Сили України.

Сьогодні в нас є Армія, яку ми самі й створили, – непереможна Армія. В її спроможності здолати агресора сумніваються хіба що полохливі капітулянти. А ми знаємо: кожен українець – воїн, виповнилося… три роки – шикуйся в лави захисників Вітчизни! Як-от Кирилко Шолом, якого ви бачите на світлині. Разом із своїм батьком, українським вояком – лікарем Денисом Шоломом, юний українець (йому тут – три роки і три місяці) крокує по нагороду: за мить таткові вручать відзнаку Міністерства оборони «Учаснику АТО». Схоже, Кирилко усвідомлює відповідальність моменту. А що – кожен українець – воїн...

Світлина Наталії Кривобок

ДОБРИЙ ПОЧИН

ПЕРЕДПЛАТИ ГАЗЕТУ – СОБІ І ДРУГОВІ

Шановні читачі нашої патріотичної газети «Нація і держава»! Звертаюся до Вас із закликом підтримати видання чесних і правдивих новин. Це ми зможемо зробити, коли передплатимо газету собі, – у першу чергу. І по-друге, подумайте, якщо у Вас є рідні, які не мають змоги передплатити «Націю і державу», подаруйте їм таке видання періодики.

Я з задоволенням зробила таку справу, можливо, поступившись трішечки матеріальним. Але вважаю, що морально я стала більше задоволеною. Бо в домівку тих людей газета донесе часточку правди, відвертості і навіть мужності про те, про що інші видання бояться друкувати. Будьмо добрішими, милосердними одні до інших.

З шаною і повагою, до всіх читачів і до працівників газети

М. КИСИЛЬОВА,
м. Чернівці

Від редакції. *Складаємо щиру подяку пані Марії Кисельовій за співпрацю з нашим виданням – її матеріали систематично публікує «Нація і держава», а також за шляхетну справу – поширення нашої газети. Вона передплатила її не лише для себе, а й для друзів, знайомих. Ми дуже хочемо, щоб її добрий почин підтримали наші читачі. Усім їм, а пані Марії зокрема, зичимо добра, щастя та всіляких гараздів.*

НАША СЛАВА НЕ ВМРЕ, НЕ ПОЛЯЖЕ

ПАМ'ЯТАТИ ГЕРОЇВ БАЗАРУ

Виступає Голова Конгресу Степан БРАЦЮНЬ

Заступник Голови СОУ Євген ЛУПАКОВ

21 листопада, за доброю традицією, що склалася за два десятки літ, численна делегація з активістів патріотичних організацій Київщини та Житомирщини відвідала та провела вшанувальні урочистості за 359(61) загиблими бійцями армії УНР у містечку Базар Житомирської області. Жоден з героїв, які йшли визволяти Київ під час Другого Зимового походу та, потрапивши після того, як закінчилися всі набої, до рук більшовиків, не зрадив Україну і не перейшов на бік ворога! За що й були всі до одного, по-звірячому, за наказом червоного головоріза, бандита Котовського, замордовані.

Після проголошення Україною незалежності останки Героїв були урочисто перепоховані в братських могилах, а над ними, з ініціативи українських комбатантів Другої Світової з Великої Британії, встановлено величний Меморіал з чорного граніту, на якому викарбувані імена українських лицарів. Вони стали прикладом для наслідування наступній генерації борців за Волю України – воїнам бойових загонів УПА. Вклонитись пам'яті Героїв цього року приїхали керівники та представники низки політичних та громадських організацій: КУНу, НРУ, Української партії, УНА-УНСО, ОУН, Спілки офіцерів України, Козацького товариства «Чорні запорожці», ВУТ «Просвіта» ім. Т.Г.Шевченка, «Соловецького Братства», курсанти Богунівського та інших училищ. У виступах на мітингу-реквіємі Дмитра Павличка, Василя Овсієнка, Степана Брацюня, Євгена Лупакова, Святослава Васильчука та багатьох інших, що тривали, незважаючи на холодний дощ та вітер майже чотири години, наскрізною думкою звучала сама правда історії про злочинну суть і методи комуністичної ідеології, яка вилилась у величезні людські трагедії, однією з яких і стала трагедія під Базаром.

Знаково, що саме в цей день, 21 листопада, закінчився термін, встановлений Верховною Радою з ліквідації комуністичних назв у топоніміці нашої держави. А отже, нарешті, назавжди зникнуть назви міста Котовськ та сотень вулиць по всій Україні на «честь» комуністичного злочинця! Правда Історії та Справедливість перемогли.

Георгій ЛУК'ЯНЧУК

ПОДВИЖНИКИ НАЦІЇ

«Я ГОРДИЙ, ЩО ЗВУСЬ УКРАЇНЦЕМ»

28 листопада, у храмі Преображення Господнього, що у Львові, парох Ярослав Чухній відправив літургію та панахиду пам'яті Миколи Бідняка, видатного українського художника, який відійшов у засвіти п'ятнадцять років тому, похований на Личаківському цвинтарі.

Мистець, геній якого після повернення з Канади на Батьківщину пізнала вся Україна, оселився у Львові. Тут Микола Бідняк жив і творив, працював в Академії мистецтв, тут завершив свій земний шлях у сімдесят літ – надто рано.

Закінчення на 6-й стор.

ПОЗИЦІЯ

Люди розчаровані? Бо думали, що на вербах виростуть груші, — кардинал Любомир Гузар

У народу є сила, є можливість. Але треба послідовно працювати і думати, і дбати. Тоді б не було причини бути розчарованим.

Український народ все ще живе тим радянським синдромом “нам дадуть”: що влада для нас зробить, що нам дасть Західна Європа чи Америка. Що нам дадуть? Своїми роздумами ділиться Блаженніший Любомир Гузар.

Люди дуже недбало голосують, не перевіряючи, за кого голосують, не питають у тих людей – що ви думаєте, як ви думаєте. А якщо й дадуть гречки чи щось інше, то вже цілком забувають за все.

Одне слово, хоч і є певне розчарування, але немає причини бути дуже розчарованим. Чому люди розчаровані? Бо вони думали, що на вербах виростуть груші і що вони будуть благоденствувати?

Якби люди взялися до роботи, не було б розчарування, було б усвідомлення: буду стільки мати, скільки попрацюю. Розчарування не є цілковито виправданим, його причина – у браку активності та браку відповідальності.

Не питає себе народ, не питає себе кожен, навіть ті, хто стояв на Майдані: а що я зроблю, що я зробив, щоб Україна була краща? Він запитує – а що мені дали після Революції?

А як нічого не дали, то він розчарований. Якби ми взялися до роботи і взялися не поодиноко, але разом, то ото була б сила. Дивіться, скільки у нас є добра! Волонтери!

Скільки людей робить добро, а ті, що роблять добро – як вони будують, бо самі зростають, вони служать другим, підтримують друге – то ж наше військо. Якби не волонтери, де б ми були?

Вже тепер поволі починають наші справи нормалізуватися, але на початку ми нічого не мали, але була та воля. Отже, є в народі сила, є можливість. Але треба послідовно, скажімо, не тільки волонтери, кожен громадянин повинен працювати і думати, і дбати. Тоді б не було причини бути розчарованим.

Особисто я на розчарувався, просто мені прикро. Прикро, що влада рухається не так, як би хотілось. Але я себе запитую: що роблю я? То є основне питання, де я можу допомогти.

Але я мушу першочергово – і кожний з нас, не тільки я – мусить себе запитати: а що я роблю, щоб було краще? І щось робити.

Ми мусимо бути дуже свідомі того, що ми все ще терпимо від того виховання, яке наші люди дістали за радянських часів.

“Я б сказав, що ті, на кого ми сподівалися, ще не дійшли до такого рівня духовного, щоб виправдати наші надії. Бачите, і до сьогодні наші політики борються за владу. Прикро сказати, на що ладні йти за владу: купують та продають голоси, роблять, що хочуть. Багато говорять, а мало роблять. Але за всяку ціну хочуть бути при владі. Змінюються закони, якісь дивні оборудки робляться на користь людей при владі.

Одне слово, ми маємо все ще отой синдром влади. Дивіться, ті депутати: ну, душу і тіло продасть, аби тільки дійти до влади. А чому? Не для того, щоб служити народу.

ВИСТАВКА

ПОЛІТИЧНИЙ ПЛАКАТ – ПРОТИ ЗЛОЧИНІВ ІМПЕРІЇ ЗЛА

26 листопада з нагоди річниці Голодомору 1932–1933 рр. – геноциду українського народу і другої річниці початку Революції Гідності в Києві відкрилася виставка політичного плакату «Злочини російського імперіалізму проти людства». Виставку було організовано Антипутінським інформаційним фронтом за сприяння Музею плакату України, Конгресу Українських Націоналістів та Альянсу балто-чорноморських націй. Виставку відкривали Сергій Пархоменко, журналіст, громадсько-політичний діяч, Ельхан Нурієв, медіа експерт, політичний емігрант з Азербайджану, Олег Жданов, вояк АТО з Росії, представники азербайджанських та українських організацій громадянського суспільства.

«Ми зібрали копії найбільш цікавих політичних плакатів з тематики злочинів СРСР-Росії і проти поневолених нею народів, і проти всього цивілізованого людства, я б навіть сказав – проти людяності. Тут представлені роботи і українських плакатистів, і закордонних. Є в нас і плакати від легендарного художника Ніла Хасевича, який творив у підпіллі під час визвольних змагань 30–40-х років, і твори сучасних авторів – музиканта Юрія Журавля, карикатуриста Георгія Ключника, плакатиста, учасника АТО Юрія Неросліка. Є також плакати у вигляді інфографіки, підготовані Кризовим медіацентром за сприяння закордонних партнерів. Є роботи з Америки, Європи, Росії, Казахстану, Азербайджану. Тут представлені копії робіт плакатистів навіть 20–30-х років, присвячені таким подіям, як Ризька мирна угода, анексія країн Балтії Радянським Союзом… Є в нашій експозиції й демотиватори – і безіменні, і плоди колективної творчості. Ми недарма приурочили свою виставку до річниці Голодомору-геноциду українців та початку Революції Гідності. Адже й страшний Голод 1932–1933 рр., і війна з Росією, яка стала одним з наслідків Революції, були нічим іншим, як помстою Кремля українцям за їх бажання жити вільно, бажання обрати свій шлях», – розповідає заступник директора Музею плакату України, директор Центру зовнішньополітичних досліджень ОПАД Сергій Пархоменко.

«Важливо, що цю виставку побачили не лише в Києві, але й на Півдні і Сході, особливо – на Донбасі. Тому скоро ми повеземо її в регіони. Нас вже кличуть у Світловодськ (Кіровоградська обл.), Запоріжжя, Краматорськ… Ми плануємо удосконалити виставку, додати описи до кожного плакату англійською мовою, щоб потім направити експозицію до Європи і Америки», – каже співкоординатор Антипутінського інформаційного фронту Ельхан Нурієв.

За матеріалами прес-служби Центру зовнішньополітичних досліджень ОПАД

ТОЧКА ЗОРУ

РОБОТА НА ПУТІНА:

чому німецький чиновник звинувачує Україну в російських гріхах

Уповноважений уряду Німеччини щодо співпраці з Росією Гернот Ерлер в інтерв’ю російській службі німецької державної корпорації Deutsche Welle виступив з критикою України, звинувативши її в ескалації конфлікту з окупантом. Сама тема висловлювань німецького чиновника вже викликає подив. Ерлер – не журналіст або політолог. Він відповідає в уряді за співпрацю з Росією, а не з Україною. Його завдання – сприяти німецькому бізнесу в Росії, а не захищати російське керівництво і критикувати український уряд. Тим більше, коли критика – набір прямих цитат з програм російського телебачення або – що ще гірше – просто переказ листів, які Ерлер може отримувати з посольства Росії в ФРН.

Стурбованість Ерлера зрозуміла. Якщо російсько-український конфлікт не буде врегульовано, зв’язки між німецьким і російським бізнесом рано чи пізно зійдуть нанівець і його посада виявиться не дуже потрібною. Однак це – не тільки проблема України. Путін поводиться безвідповідально в багатьох інших регіонах світу. Навіть якщо ми «забудемо» про Крим, що фактично радить нам високопоставлений німецький чиновник, Путін знайде інше місце для конфронтації з Заходом. Тому що його мета – зовсім не Крим. Його мета – війна з НАТО. Ерлер не знав? На російському телебаченні про це не розповідають? Німецькі бізнесмени не повідомляють? Ну, принаймні, тепер знатиме. Але це не означає, що він не повинен діяти далі – росіяни не раз влаштовували близьких до них західних чиновників на прибуткові посади. Чудовий приклад – Герхард Шредер, колишній федеральний канцлер Німеччини та її ганьба. Ерлер хоче стати ще однією ганьбою? Що ж, це непогано оплачується.

Інтерв’ю Ерлера на українську тему – не єдине таке. Днями чиновник вже критикував Україну в інтерв’ю німецьким ЗМІ. Проте, ймовірно, побоювався, що адресати – російські керівники – не читають по-німецьки. Чому російської, а не української? На державній німецькій радіостанції є і українська служба. Але Ерлер демонстративно дав інтерв’ю російській – і всупереч логіці своєї посади говорив про Україну. Він не служить, він – вислуговується.

Головна теза інтерв’ю Ерлера – зовсім не критика того, що зараз відбувається в Криму, як багато хто може подумати. Ерлер намагається провести думку, що це не Росія, а Україна не виконує Мінські угоди. «Ми знаємо, що в принципі при здійсненні Мінських угод були такі речі, які Україні важко було втілити, у той час як російська сторона все частіше повторює, що вони виконують всі умови, а от в України з цим є проблеми. І зараз ці висновки не такі вже помилкові», – зазначає німецький уповноважений.

Але виникає питання – а які ж пункти Мінських угод виконала на даний момент російська сторона? Для того, щоб забезпечити відведення важких озброєнь і припинення вогню, Росії знадобилося не кілька тижнів, а кілька місяців – при цьому вогонь на лінії зіткнення досі не припинений до кінця. Про які закони, конституційні зміни та інші проблеми можна говорити, коли продовжують стріляти? Мінські угоди повинні були бути виконані на 1 січня 2016 року. Те, що вони пролонговані – результат бажання Росії зберегти свою військову присутність на українській землі, і зовсім не результат недостатньої ефективності українського парламенту. Те, що угоди продовжені – добра воля України, Німеччини та Франції. Добра воля, а не вимушений крок. І пану Ерлеру потрібно про це знати. Не кажу вже про те, що не можна в подібній ситуації стверджувати, що «Крим зараз не грає в політичних процесах ніякої ролі», коли саме анексія Криму і млява реакція на неї міжнародного співтовариства відкрила Путіну шлях до війни на Донбасі?

Кілька місяців тому один високопоставлений європейський дипломат описав мені тактику Москви у відносинах з ЄС. За його словами, Росія буде робити все можливе для пом’якшення санкцій проти своєї економіки. І головне в цій роботі – аж ніяк не виконання Мінських угод. Головне – це звинувачувати Україну в тому, що вона не виконує Мінські угоди. Співрозмовник навіть сказав, через кого російська влада буде просувати цю тезу – «через деяких німецьких соціал-демократів». Пан Ерлер – німецький соціал-демократ, товариш по партії пана Шредера та інших відомих панів. Саме тому я маю певні підстави вважати подібні висловлювання не політичною позицією, а політичною корупцією.

Віталій ПОРТНИКОВ,
журналіст і політичний коментатор,
оглядач Радіо Свобода

Наші корпункти

Вінниця	Березовський В'ячеслав	(067) 258-55-71
Дніпродзержинськ	Чередниченко Олександр	(098) 242-54-87
Дніпропетровськ	Фурман Анатолій	(050) 695-83-48, (097) 243-71-72
Донецьк	Олійник Марія	(062) 337-23-48
Запоріжжя	Тимчина Василь	(0612) 67-31-82
Івано-Франківськ	Салига Роман	(0342) 3-11-35
Кіровоград	Тріщенко Віктор	(0522) 36-95-25
Київська обл.	Сахацький Олександр	(04597) 4-92-93
Київ	Шепетюк Юрій	(044) 278-63-89, 279-68-34
Кривий Ріг	Мельник Олександр	(096) 298-19-56
Луцьк	Максимович Олег	(095)-672-11-98
Львів	Динилиха Ігор	(0322) 38-67-63
Миколаїв	Салтиченко Михайло	(067) 942-64-71
Одеса	Роговський Дмитро	(063) 790-15-37
Полтава	Небилович Микола	(096) 924-79-83
Рівне	Бідюк Юрій	(050) 435-34-34
Севастополь	Проценко Володимир	(0692) 48-79-46
Сімферополь	Овчарук Василь	(0652) 54-64-07
Суми	Друзь Віктор	(096) 485-67-37
Тернопіль	Ткач Володимир	(098) 711-05-50
Ужгород	Сачко Олександр	(099) 053-48-69
Харків	Дяків Богдан	(057) 716-02-18
Херсон	Реуцький Іван	(097) 285-32-96
Хмельницький	Бенюк Ніна	(8096) 362-72-23
Черкаси	Савченко Максим	(067) 647-35-24
Чернівці	Лютик Віктор	(050) 540-16-81, (097) 235-60-20
Чернігів	Рябченко Валерій	(04622) 4-38-81

ГЕОПОЛІТИКА

ВЕЛИКА РОЛЬ МАЛОЇ АЗІЇ

Микола ВАСЬКІВ, професор

Більшість наших уявлень про довкілля, закони природи і суспільства, історичні події та їх оцінки у нас формуються за час навчання у школі. Що ми пам'ятаємо про Туреччину? У шкільних підручниках історії йдеться про військово-релігійне протистояння між турками й українцями у XIV–XVIII ст. (і чомусь нічого не згадується про широкий спектр співпраці та взаємодії, котрих не могло не бути між сусідами). Потім на певний час про Туреччину підручники «забувають», щоби нагадати про повний політично-економічний занепад Османської імперії напередодні й під час Першої світової війни. А ще кілька слів сказати про революцію і створення Турецької Республіки під проводом Мустафи Кемаля Ататюрка.

Короткі згадки про постійні перевороти і переходи влади, круті зміни у зовнішній і внутрішній політиці залишають стійке враження: Туреччина, розміщена майже в Європі, була і є однією з найбільш відсталих економічно і політично держав, яка має низку проблем із «недемократичністю» влади, про що час від часу заявляють «стурбовані» європейські інституції, політики, органи масової інформації (Прямого доступу до інформації з Туреччини у нас, зрозуміло, немає). Мабуть, такими уявленнями керувався В. Янукович, коли відмовлявся від запровадження безвізового режиму з цією країною на початку 2011 року, але його вчасно попередили про нерозумність такого кроку. Бо чомусь і він, і ми не помітили, що турецька економіка за останні десятиліття стала однією з найпотужніших.

Лише здивування викликали амбітні заяви Януковича і його урядовців, що Україна планує увійти до двадцятки найбільших економік. Натомість Туреччина міцно там отаборилася, займаючи за рівнем ВВП у різних рейтингах за 2014 рік 17-е місце. Можливо, зараз ця країна перемістилася на 16-е місце, обійшовши Іспанію, бо має постійний щорічний рівень економічного зростання на 2,5–3 відсотки. До речі, не останнім чинником потужного зростання турецької економіки стали мільйони пострадянських «човників», які в 90-і роки заполонили ринки цієї країни в пошуках дешевих і якісних товарів, а також мільйонні натовпи туристів, яких приваблює недорогий олінклюзивний сервіс. Також на периферії нашої свідомості перебувала інформація про те, що Туреччина – член НАТО, але цьому не надавалося важливого значення, бо ми сприймали турків як слухняних виконавців рішень, які приймалися ключовими натовськими гравцями.

Як наслідок, Туреччина сприймалася не тільки як країна на периферії Європи, але і як маргінальний політичний гравець. Не більше, як метафора, сприймалися слова Наполеона про те, що володарем півсвіту стає той, хто володіє Стамбулом. Мовляв, і світ тоді був меншим, і подібні твердження стали застарілими, і засоби комунікації суттєво глобалізувалися й урізноманітнилися… Події двох останніх років переконали, що не таким уже «застарілим» став Бонапарт.

Геополітичне положення й досі залишається вагомим чинником у великих світових процесах. Щоби це зрозуміти, досить глянути на мапу. Всього невелику смужку землі обіймає Туреччина в Європі, але це дає їй змогу контролювати стратегічні Босфор і Дарданелли. Однак боротьба навколо цих проток протягом століть звузила суттєвість проблеми, сконцентрувала увагу переважно на них. А тепер гляньте на мапу «ширше», на азійську частину Туреччини. І побачите, що півострів Мала Азія потужною смугою захищає «підчеревину» Європи – її Південь, котрий постійно був слабкою ланкою континенту – чи стосується це безкінечного вирування у балканському казані, чи останніх економічних негараздів у Греції.

Пертурбації в Іракові за останні десятиліття і зовсім «свіжа» сирійська криза, як через збільшуване скло, дали можливість побачити роль Туреччини у європейській та світовій політиці. Реальну роль, а не ту маргінальну, яку їй відводили через нерозуміння або свідомо маніпулюючи громадською думкою. Нібито нестабільна Туреччина стала чинником загальноєвропейської стабільності та спокою, а в останні роки розманіжена Європа так любить досягати комфорту і спокою за чужий рахунок! Турецька держава виявилася потужним фільтром, який відсепаровує негативні, отруйні для «цивілізованого» світу явища близькосхідних протистоянь та їх носіїв від їхнього руху на захід.

Досить було туркам на невеликий проміжок часу усунутися від регулювання руху сирійських і псевдосирійських біженців, контролю за ним, як Європа зразу відчула це на своїй шкірі. Посипалися неможливі всього рік-півроку тому обіцянки про фінансові вливання у турецьку економіку, на облаштування таборів для біженців, а головне – про прискорення процесу євроінтеграції Туреччини. Можна було би ображатися, чому не ми, а турки-«іновірці» так прискорено ідуть у християнську Європу. Але об'єктивно Туреччина за рівнем розвитку економіки і суспільства, за її важливістю для європейців опинилася до Євросоюзу ближче, ніж Україна, яка знову в'язне у болоті корупції, олігархії та всепоглинаючої чиновницької клептоманії.

Хоча Османська імперія зникла майже століття тому, видається, імперські амбіції й досі тиснуть на підсвідомість політиків і громадян країни. Ідеї пантюркізму (зрозуміло, під проводом Туреччини, бо хто ж може дорівнятися до неї за потужністю і впливовістю?) виявляються більшою чи меншою мірою в кожному зовнішньополітичному кроці держави. Це викликає різний спектр думок – від іронічних посмішок до гострого заперечення. Але також, як не парадоксально, і всебічну підтримку.

В зоні близькосхідної постійної непостійності, загроз, гострого протистояння різних позицій і прагнень, між якими неможливо знайти компроміси, конче потрібен той, хто міг би стати чинником стабільності в регіоні. В останні два десятиліття таким чинником стає саме Туреччина, яка бере на себе роль активного арбітра у вирішенні нібито нерозв'язних проблем. Турецька держава на регіональному рівні стала виконувати функцію жандарма, яку на світовому рівні виконують США. Щоправда, з позитивнішим жандармським іміджем порівняно з американським: Туреччина захищає справедливість, спокій і мир, хоча не відмовляється і від того, щоби вдатися до насильства заради досягнення мети. Часто межа можливого припустимого рівня застосування сили при цьому, як не прикро, переступається. Особливо з точки зору тих, хто споглядає конфлікт збоку.

Важливість і актуальність турецької сучасної політики яскраво виявилася у сирійському конфлікті, особливо у протистоянні з ІДІЛ. Не варто забувати, що саме Туреччина була найактивнішим опонентом режимові Башара Асада. Але так само турецька влада першою, ще до виступу західних держав, заявила про небезпеку ісламського радикалізму, хоча він і воює проти асадівського режиму. Не лише заявила, а й виступила збройно, не йдучи на будь-які компроміси з іділіввцями і мобілізуючи для цього всі зусилля. У країні відбулося кілька терактів, але попередження і ліквідація можливих терористичних дій напередодні і під час проведення саміту «двадцятки» засвідчили ефективність дій правоохоронної системи Туреччини і те, що спецслужби і турецьке суспільство швидко прийшли до тями після першого шоку й розгубленості. Зрештою, про важливість Туреччини у світовій політиці й довіру до її безпекової системи засвідчило саме рішення провести саміт G20 в Анталії.

Зростання турецької потуги має у собі об'єктивні негативи для України: економіка цієї країни може забезпечити себе власними енергетичними ресурсами лише на 35–40 відсотків, тому Туреччина змушена активно «дружити» з Росією (чи з російським газом). Часто турки не усвідомлюють, що російські «друзі», як завжди, використають їх і обмануть. Ще частіше змушені робити вигляд, що не розуміють цього. Але не переступають межі, за якою настає відмова від основних принципів і засад державної політики на догоду «реал політік», якою інколи не гребують послуговуватися в Європі.

Що робити в такій ситуації Україні? Враховувати теперішній стан справ і всебічно розширювати стосунки з Туреччиною як найближчою сусідкою і важливим регіональним лідером, інтереси якої об'єктивно і суб'єктивно не тільки узгоджуються, але так само й суперечать інтересам Росії. Тим більше, що ці суперечності нерозв'язні. Краще разом протистояти російському тискові, аніж кожному окремо пробувати вирішити власні проблеми за рахунок іншого. Співпрацю ж налагоджувати треба не лише в політичній та економічній сферах, але також і в безпековій сфері, в царинах культури. Тим більше, що тут є стійкі традиції і вагомі напрацювання в минулому для розбудови всебічної співпраці.

Босфорський міст, Стамбул

НА СКЕЛІ ВІРИ

ДУХ АНДРЕЯ ШЕПТИЦЬКОГО НАД НАМИ

Цього, 2015 року, який з нагоди 150-літнього ювілею був проголошений роком Андрея Шептицького, відбувалося безліч урочистих імпрез, присвячених нашому славному Митрополитові. І більшість з них відбувалися під гаслом "Благословляю і молюсь!" Адже це було основне життєве кредо Андрея Шептицького. І воістину благодатний, майже містичний, вплив духу Андрея Шептицького відчувався на урочистих заходах в його честь.

Це відчували й учасники святочного дійства, яке 31 жовтня 2015 р. Львівська Ліга Українських Жінок провела в Музеї історії релігії.

Урочистість відбувалася у виставковій залі музею, на стінах якої було представлено змістовну й цікаву виставку під гаслом "На скелі віри", яку до ювілею Митрополита підготували працівники Музею історії релігії.

Саме дійство почалося звучанням церковних дзвонів і натхненними, надихаючими словами знаних і шанованих у Львові священиків – о. Павла Цвьока та о. Зиновія Хоркавого.

Ведучою урочистого дійства була лужанка Любов Шумська, відома як палка шанувальниця поезії і талановитий майстер художнього слова.

Багато натхненних, зворушливих слів було присвячено вірному Слузі Божому, Духовному й Національному Провідникові українського народу, якого по праву звемо Пророком і Батьком – Митрополитові Андрею Шептицькому.

Духовними творами прославляли Митрополита Андрея вокалісти Ярослава Крилошанська та Ростислав Держко. Акомпанувала Ірина Бодник.

У рамках цієї імпрези було репрезентовано книгу Лідії Купчик "До Владики Андрея лину душею".

Про духовну спонуку написання своєї книги, її ідею й зміст розповіла сама авторка, голова Львівської міської організації Всеукраїнської Ліги Українських Жінок Лідія Купчик.

Враженнями від книги "До Владики Андрея лину душею" та як вона відбиває шанобливе, побожне ставлення українців до Велета Українського Духу Андрея Шептицького, поділилися доктор філологічних наук, професор Любомир Сеник, письменник і кандидат історичних наук Петро Шкраб'юк і заступник директора Музею історії релігії Зоряна Білик.

Свою поезію, присвячену Митрополитові Андрею Шептицькому, читала Галина Бреславська.

Членкиня Ліги Українських Жінок Юлія Островська ділилася спогадами про вшанування Митрополита Андрея ученицями гімназії ім. Кокорудзів.

Всі промовці акцентували на спільних обов'язках українців знати й виконувати повчання й заповіти великого Митрополита. Таким закликам присвятив свою поезію "Любіть Україну" Петро Шкраб'юк.

Як продовження благословенної любові Андрея Шептицького до України й українців, натхненно виконувала духовно-патріотичні вокальні твори солістка хору "Нескорені", лужанка Ярослава Гунько. У її виконанні звучав і заклик "Не розчаровуйсь в Україні", заклик актуальний і потрібний у наш тривожний час.

Цікавим і символічним для присутніх було те, що в час дійства у залі літав великий яскравий метелик. Його кружляння понад своїми головами хотілось сприймати, мов дух самого Митрополита Андрея Шептицького, що витає над нами. І дух Митрополита відчували в своїх серцях.

Завершилось урочисте дійство спільним зверненням присутніх до Господа Бога словами "Молитви Андрея Шептицького за Україну" та нашим духовним гімном "Боже великий, єдиний, нам Україну храни".

Віра ГАЛИЦЬКА, м.Львів

P.S. Можливо, комусь буде цікавим і корисним для наслідування, що членкині Львівської Ліги Українських Жінок усі свої зібрання починають такою молитвою, яку залишив нам Андрей Шептицький і кожне слово якої є вельми актуальне в наш час.

Молитва Митрополита Андрея за Україну

Просимо Тебе, Царю Небесний, Духу правди, любови і справедливости, до Тебе підіймається наша молитва. Зігрій і просвіти наші уми й серця, показуй нам правильну дорогу в нашій праці для добра свого народу, благослови наш труд і подай нам братню єдність у всіх наших зусиллях для щастя нашої Вітчизни й народу та для нового розквіту Христової Церкви в Україні. Амінь.

 НАЦІОНАЛЬНА ТРАГЕДІЯ

ЧОМУ ГОЛОДОМОР СТАВ МОЖЛИВИМ?

Валерій ШВЕЦЬ,
доктор фіз.-мат. наук, професор, академік
Академії наук вищої школи України

– Гриша! Ти щось бачиш?
– Ні.
– І я нічого не бачу.

Такими словами мати зазвичай починала розповідь про 1933 рік. Матері тоді було шість років, а її брату вісім. Тримаючись за руки, вони злазили з ліжка на долівку і по під стіною поволі виходили з хати. Далі сідали біля порогу і певний час грілися вранішнім сонцем, аж поки набряки біля очей трохи спадали і вони починали щось бачити. Батьки йшли на роботу ще до сходу сонця, і діти бачили їх лише пізно ввечері, коли вони, знесилені працею і голодом, брудні і непривітні, поверталися додому. Батько був головою колгоспу і ніс свою долю відповідальності за все, що коїлось у селі Мошняги на півночі Одеської області. Моєму батькові, який жив у тому ж селі, але на території іншого колгоспу, тоді було вже дванадцять років, і у їхній великій родині ситуація була ще гіршою. Хоча його родина не була «заможною», на відміну від родини матері, вона вперто не бажала йти до колгоспу і попала під розкуркулення. У них забрали хату і все майно та готували до виселення до Сибіру. Спас їх щасливий випадок, але одну зиму їм довелось прожити попід чужими хатами. Я знав заборонену у радянські часи правду про Голодомор з обох боків. З боку тих, хто служив тій владі, і з боку тих, хто був її прямою жертвою. Ця правда, як з'ясувалось, коли обиди родини породичались, практично не відрізнялась. Відданість діда по матері радянській владі не йшла занадто далеко. Він так і не вступив до більшовицької партії, а дід по батькові не сприймав її від самого початку. Повернувся він з Великої війни у 1920 році, де, за його словами, не воював ні за білих, ні за червоних.

Спротив селян радянській владі був не лише пасивним, але і збройним. Наприклад, у мого діда по матері двічі стріляли. Тільки деталями відрізнялась правда про голодомор, що я почув від своїх тестя і тещі, які народились і виросли у самому, там навіть є відповідний пам'ятний знак, центрі України у селах Липняжці та Новодобрянці. І там люди чинили спротив владі. Партійному активісту, якого влада прислала аж з Ленінграда для прискорення конфіскації землі у селян, останні відрубали голову і поклали поряд з тілом під містком через Сухий Ташлик у центрі Липняжки. Про ті події нагадує лише одинокий обеліск на старому цвинтарі Липняжки, витесаний з погано обробленого червонуватого граніту, без знищеної часом традиційної зірки на верхівці та імені небіжчика. Навколо нього поодинокі і колективні горбочки могил жертв голодомору, на яких давно зотліли хрести і через які люди вже протоптали стежки. Так пам'ятник кату залишився єдиним нагадуванням про найбільшу трагедію цього села. Кількість встановлених жертв – 230 осіб.

Я вважаю, що в наш час стосовно тих подій не слід вживати слово колективізація, що, відповідно до новомови, створеної радянською владою, означало конфіскацію, а саме це, останнє, слово. Коли слова втрачають свій сенс – люди втрачають свою свободу (Конфуцій). Думаю, вірно і навпаки. Свобода повертається разом із втраченим сенсом слів.

Спротив селян конфіскації у них землі – це тема, яку ще навіть і не починали серйозно розробляти наші дослідники. Вони традиційно схильні лише до сліз і християнської молитви за ворога, який, нібито, не відав, що творить. Відав, але я хочу обговорити інший, також мало досліджений аспект голодомору – чому він став можливим?.

Розглянемо спочатку аргументи протилежної сторони. Головнокомандувачем першої лінії оброни є сам президент сусідньої держави, яка нещодавно урвала чималий шмат нашої землі. За його словами жодного голоду в Радянському Союзі не було, а були певні продовольчі труднощі. З його подачі цю точку зору поділяють 90 відсотків громадян Московії. Але так у Московії було майже за будь-якого царя. Цю тезу не варто навіть коментувати.

Другий рубіж оборони займає чимала команда ліберальної інтелігенції Московії – голод, пов'язаний з неврожаєм, був, але від нього однаково страждали представники всіх етносів, що мешкали в Радянському Союзі. Слідом за ними цю точку зору поділяють 5 відсотків з тих 10-ти, які не підтримали першу точку зору. Тут вже потрібен коментар. Що не тільки по українцях-русинах вдарив голод – це точно. Якщо українців-русинів на Великій Україні-Русі загинуло близько 25 відсотків, то відсоток казахів, які загинули, був значно більшим – до 50 відсотків. Там населення було переважно кочовим і харчувалось їжею тваринного походження, а отари свійських тварин було важко сховати. Переважно врятувались ті, які зуміли у цей страшний час відкочувати на територію Китаю. З не меншою силою, ніж по українцях-русинах, голод ударив по кримських татарах і німцях у місцях їх компактного поселення, де вони мешкали мішано з українцями-русинами, зокрема, у Поволжі. Поки Гітлер лише розмовляв про необхідність завоювання життєвого простору для німецької нації і бачив таку можливість лише у наступній великій війні, Сталін цей життєвий простір реально завойовував для московитського народу у мирний час.

Жодний народ у списку жертв голодомору не потрапив туди випадково. Там, де українсько-русинські села чергувались з московитськими, вимирали лише наші села. Спорожнілі села Великої України-Русі заселялись московитами. Майбутня війна на Сході України-Руси, яка надовго буде нашою незагойною раною, була запрограмована у часи Голодомору. Саме тоді, через вимирання українсько-русинського етносу на цих землях, там з'явився потужний прошарок московитів. Саме вони у наші дні відстоюють інтереси своєї історичної батьківщини, спираючись на її всебічну підтримку. Війна на Сході – це, в першу чергу, міжетнічна війна, і вона триватиме. Можливо, варто дослухатись таких відомих особистостей як Дмитро Корчинський. Можливо, слід евакуювати все населення з окупованих територій і прифронтової зони у внутрішні області України-Русі і остаточно вирішити протистояння з сепаратистами на Сході у військовий спосіб? Основа для етнічної переваги московитів у Криму над українцями-русинами і кримськими татарами також була закладена у роки найбільшого Голодомору. До речі, за всіма експертними оцінками і спогадами очевидців, зокрема, моїх родичів, врожай 1932–1933 років скрізь був цілком нормальним. Отже, голод повсюдно був штучним.

Третій рубіж оборони щодо Голодомору очолюють вже інтелектуал-патріоти Московії. Це також десь 5 відсотків московитів. Їм раптом спало на думку, що захмарно високі інтереси Радянського Союзу – рахуй, Московії, вимагали таких екстраординарних заходів як голодомор, щоби конфіскованим зерном, фактично життями людей, сплатити вартість колосальних поставок обладнання і технологій із Сполучених штатів Америки. Роки Голодомору збіглися з роками індустріалізації Радянського Союзу, а без індустріалізації Радянський Союз не зміг би успішно протистояти Німеччині у майбутній війні і спасти світ від фашизму. Це якби чума запропонувала світу спасти його від нежиті.

Сільське господарство вимагає від селян важкої щоденної праці. Зрозуміло, що змучена голодом людина не здатна працювати так само продуктивно як сита. Крім того, висока смертність постійно скорочувала кількість робочих рук, в першу чергу, чоловічих. Виробництво сільськогосподарської продукції мало б за таких умов зменшуватись. Так, на початку конфіскації землі у 1930 році за радянськими статистичними даними експорт зерна Радянським Союзом складав 4.8 млн. тон, у 1931 році колгоспів стало більше і у них стали забирати більшу частку вирощеного зерна експорт склав 5,2 млн тон. У 1932 році, коли в колгоспи загнали майже всіх селян і вилучили у них практично все зерно, – початок голоду – експорт склав лише 1.8 млн. тон. Опір конфіскації землі чинили лише поодинокі селяни, подібні до мого діда по батькові. У 1933 рік, попри те, що виробництво зерна ще більше скоротилось через голод, що лютував уже в повну силу, експорт також склав 1,8 млн тон. Саме у цьому році у селян забрали навіть посівне зерно, і голод почав знищувати цілі села. У наступному 1934 році вже нікому було повноцінно працювати в полі, і експорт склав лише 0.8 млн. тон. Так що знищення українських, німецьких і кримсько-татарських селян не тільки не допомогло індустріалізації, а прямо протирічило її ефективному проведенню. Висновок: у Голодомору точно була цілком інша мета, ніж індустріалізація.

Тепер про обсяги експорту зерна у найкращому з цієї точки зору 1930 році. Він був майже удвічі менший, ніж експорт Російської імперії напередодні Першої світової війни. Далася взнаки руйнівна щодо рільництва політика більшовицької влади. Він був і вкрай малим для потреб індустріалізації. За роки перших двох п'ятирічок в Радянському Союзі було побудовано майже 9 тисяч великих і гігантських підприємств: Уралмаш, Дніпрогес, Криворіжсталь, Харківський тракторний – насправді танковий тощо. Всього зернового експорту не вистачило б навіть на будівництво одного такого гіганта. Зауважу, що незалежна Україна, позбавившись колгоспів, стабільно експортує щорічно вперше у своїй історії приблизно 30 млн. тон зерна. Це найкраща відповідь на питання чи потрібна конфіскація землі і багатомільйонні людські жертви для збільшення її продуктивності.

Джерело фінансування індустріалізації в Радянському Союзі – фактично підготовки його для майбутньої війні – це одна з найбільших таємниць історії XX сторіччя. Якби джерело фінансування походило з Радянського Союзу, то подібний масштаб замовлень мав би викликати нечуване економічне зростання всіх промислово розвинутих країн і в першу чергу Сполучених штатів. Замість цього, в міру зростання темпів індустріалізації Західний світ котився в прірву економічного занепаду. Отже джерело фінансування знаходилось десь у Західному світі. На мою думку, колосальні кошти Західного світу були вилучені з природного для них обігу і спрямовані на індустріалізацію Радянського Союзу. Це могло відбутись лише за рахунок різкого зменшення внутрішнього кредитування. Далі криза неплатежів і зупинка більшості промислових підприємств. Я дотримуюсь тої точки зору, що ті тисячі підприємств, що з'явились в Радянському Союзі, були просто демонтовані в охопленій кризою Америці, робітники викинуті на вулицю, а обладнання цілком вивезене до Радянського Союзу разом з інженерно-технічним персоналом, який змонтував його на новому місті. Чому міжнародний фінансовий синдикат вирішав вкласти кошти у світову революцію? Хто відповість на це запитання? Велика загадка історії і в тому, що міг Радянський Союз покласти на протилежну індустріалізації шальку політико-фінансових терезів? Такі безпрецедентні подарунки, як індустріалізація, не робляться за так.

Цікаво, що ще одна країна в цей же час бурхливо модернізувалась. Ви вгадали – це Німеччина. Тут схеми фінансування більш-менш відомі, що швидше за все, пов'язано з тим, що Німеччина Другу світову війну програла. Можливо, не випадково новий курс президента Сполучених Штатів Франкліна Рузвельта був спрямований, зокрема, і проти фінансового капіталу. Епоха монополістичного капіталу нібито добігла кінця. Закон Гласса-Стігана від 1935 року забороняв банкам займатись інвестиційною діяльністю. Зазначу, що індустріалізація Радянського Союзу була результатом саме такої інвестиційної діяльності провідних світових банків. Деякі занадто великі банки були поділені і позбавлені свого монопольного становища на ринку капіталу.

Остання лінія оборони громадян Московії від відповідальності за геноцид українсько-русинського народу – це відвертий антисемітизм. «Во всем виноваты Эпштейн! А также Крицман и другие», – пише, наприклад московитська газета «Пенсионер и общество», № 11(90), 2007 р. Для малотямущих пенсіонерів у газеті є примітка: «фамилии евреев выделены синим цветом». Або гасло, що його легко зустріти в інтернеті: «Всемирная сионистская организация ЗАГОЛОДОМОРИЛА Украину». З подібною точкою зору я зустрівся ще у дев'яності роки. Важко сказати, на яку кількість громадян Московії і України-Русі розрахована ця лінія оборони. Зараз вона ніби резервна. Але з крахом перших трьох вона може стати основною.

Я не є прибічником лівої ідеї. Швидше навпаки. Жодна глобальна ідея не залишила такого кривавого сліду в історії людства як ліва. Але заради об'єктивності звернуся до найяскравішого виразника цієї ідеї в Радянському Союзі і, одночасно, українського єврея Льва Троцького. Він був одним з ініціаторів українізації державного апарату Радянської України, відродження української культури, шкільництва. Він розумів, що для того, щоб в україномовному середовищі існували єврейські школи, найперше там мають існувати українські школи. Для того, щоб в Україні вільно розвивалась єврейська культура, обов'язково має розвиватись українська культура. Протягом всього життя він не полишав українське питання. При цьому його погляди все більше радикалізовувались. Незадовго до смерті він першим з відомих світових політичних лідерів проголосив наступне: «Питання долі України постало на повний зріст. Потрібне ясне й виразне гасло, яке відповідає новій ситуації. На мою думку, таким гаслом може бути в цей час тільки: єдина вільна й незалежна робітничо-селянська радянська Україна! Але ж незалежність об'єднаної України означає відокремлення Радянської України від СРСР! – вигукнуть хором "друзі" Кремля. – Що ж тут такого жахливого? – заперечимо ми зі свого боку. Відокремлення України не означало би послаблення зв'язків із працюючими масами Великоросії, а лише послаблення тоталітарного режиму, який душить Великоросію, як і всі інші народи Союзу». ("Бюллетень оппозиции (большевиков-ленинцев)", № 77-78, 1939 р.).

Лев Троцький був не лише одним з ідеологів і організаторів більшовицької революції. Він був символом єврейства, яке масово прийшло в революцію і склало велику частину нової більшовицької господарчої, військової і політичної бюрократії. Боротьба Сталіна з Троцьким – це була боротьба двох складових нової більшовицької еліти між собою – московинської і єврейської. Відповідно до новомови Сталін боровся не з євреями, а з Троцьким і троцькістами. Висилка Троцького з Радянського Союзу у 1929 році означала втрату євреями, яких називали троцькістами, всіх ключових посад у партії, уряді і армії. З цього моменту відповідальність за все, що відбувалось в країні, вони вже не несли. Це також означало закриття спочатку єврейських шкіл, а за ними і українських – скрізь, де вони тільки но з'явились. Це означало також закінчення українського національного відродження і початок українського розстріляного відродження. Риска під троцькізмом була підведена у 1937–1938 роках, коли більшість євреїв, що раніше прийшли у владу, були фізично знищені. При цьому було знищено багато і неєвреїв, так що назовні це ніби і не виглядало як переслідування саме євреїв. Проте після цих подій євреїв у владі практично не залишилось, крім тих небагатьох, хто довів свою лояльність безкомпромісною боротьбою з троцькізмом.

Тепер моє бачення проблеми Голодомору. Головною причиною Голодомору

була конкуренція двох етносів – українсько-русинського і московитського, що претендували на ту саму землю. Для українців-русинів це було природно, оскільки вони проживали на цій землі протягом тисячоліть. Для московитів це також було природно, оскільки вони давно звикли відбирати у інших народів те, що їм дуже подобалось і до чого могли дотягнутись. Українсько-русинський етнос, генетично пов'язаний з землею від часів трипільської культури, мав одну із найвищих у Європі народжуваностей, що значно перевищувала народжуваність московитів на їхніх корінних землях. При збереженні наявних темпів зростання населення, українців-русинів ще у двадцятому сторіччі мало в межах Радянського Союзу стати більше за московитів. Але ж їх тепер десь у два з половиною рази менше, ніж московитів? Це і є той результат Голодомору, що закладався у внутрішній політиці тридцятих років у Радянському Союзі. Ось як це сформулював один з виконавців цього злочину, приналежний до середньої ланки державного апарату: «Наслідком теперішнього лиха в Україні буде російська колонізація цієї країни, яка призведе до зміни її етнографічного характеру. В майбутньому і, либонь дуже близькому майбутньому, ніхто більше не говоритиме про Україну чи про український народ, а тож і про українську проблему, бо Україна стане де факто територією з переважно російським населенням».

Другою причиною, що провокувала терор проти українців-русинів, була військова поразка українських визвольних змагань у 1918–1922 роках у вислідi першої українсько-російської війни. Це була розплата за поразку тих українців, які вважали, що національно-визвольна війна – то не їх справа і їм байдуже, яка влада надворі. Слабкого добивають якнайшвидше, щоб він вже ніколи не отямився.

Третя причина – це виникнення у тридцяті роки безпрецедентної в історії людства тоталітарної держави, про неминучість виникнення якої попереджав ще один із знаменитих ідеологів анархізму Михайло Бакунін. Він стверджував наступне. Марксова ідея диктатури пролетаріату нездійсненна, оскільки весь робітничий клас водночас бути диктатором не може. Диктатура пролетаріату поступово виявиться у руках керівної меншості, яка відстоюватиме не народні, а свої інтереси, захищатиме свій привілейований стан. З встановленням державної власності зміниться економічний фундамент панування «червоної бюрократії». Саме це і відбувалось у тридцяті роки. Внутрішня боротьба новоствореної більшовицької еліти двадцятих років завершувалась. Тридцяті роки були роками внутрішньої консолідації еліти вже на основі москвинського етносу. Конфіскація землі у селян була необхідна для зосередження всіх багатств країни без винятку в руках «червоної бюрократії». Індустріалізація була потрібна для тотальної мілітаризації країни на основі найновіших військових технологій. Мілітаризація країни була потрібна цій еліті для здійснення світової революції. Відповідно до новомови термін «світова революція» означав те, що у часи Орди звучало як дійти до останнього моря і підбити під себе всі землі, що зустрінуться по дорозі.

Четверта причина – неукраїнці, що ледве вміли читати і писати, керували Україною. Жорстокість і безпринципність добре корелюють з низьким рівнем освіти. Такі люди – ідеальні виконавці брудної роботи. Перша особа – це завжди генеральний або перший секретар ЦК КП(б) У.

1921 р. – 1923 р. – Мануїльський Дмитро Захарович, освіта середня, українець. Ще триває російсько-українська війна, потрібен українець.

1923 р. – 1925 р. – Квірінг Еммануїл Йонович, освіта п'ять класів. Розгортається процес українізації України, за яким потрібен нагляд, але не дуже обтяжливий для українців-русинів.

1925 р. – 1928 р. – Лазар Мойсейович Каганович, за офіційною справкою члена ЦК – самоук (до школи не ходив), за іншими джерелами освіта початкова, український єврей. Національний підйом в Україні почав непокоїти Сталіна, прийшов час його пригальмувати, потрібна була людина, особисто йому віддана.

1928 р. – 1938 р. – Косіор Станіслав Вікентійович, освіта три класи, поляк. Прийшов час ламати хребет української нації. Ідеальна кандидатура з точки зору підбурювання українців проти поляків.

1933 р. – 1937 р. Постишев Павло Петрович, до школи не ходив, московит. Другий секретар ЦК КП(б) У. Основна функція – контроль за першим секретарем і своєчасне інформування про все Сталіна.

1938 р. – 1948 р. – Микита Сергійович Хрущов, до школи не ходив, українець. Головна справа зроблена, попереду велика війна і приєднання до імперії нових територій, заселених українцями-русинами, потрібно було дещо попустити віжки.

П'ята причина Голодомору – це сприятлива для Москви ситуація у зовнішньому світі. Світ про все знав, але на офіційному рівні робив вигляд, що нічого не відбувається. Єдиною державою світу, що засудила Голодомор, була націонал-соціалістична Німеччина. Про нього в своїх промовах не раз говорили Адольф Гітлер і Йозеф Геббельс, що викликало рішучі протести офіційної Москви. Так, 1935 року, на з'їзді Націонал-соціалістичної робітничої партії Німеччини, міністр освіти та пропаганди Йозеф Геббельс виголосив славнозвісну промову «Комунізм без маски». Прочитавши її (вона є в інтернеті), кожен може пересвідчитись, що вже тоді Німеччина визнавала страшний злочин більшовицького режиму стосовно українського народу. Адольф Гітлер наказав надавати державну підтримку громадським організаціям, що збирали гроші для надання допомоги співвітчизникам, і особисто пожертвував 1000 марок до фонду допомоги німцям, які голодували в Україні. Ця допомога потрапляла і до українців, які жили поряд із німцями.

Єдиною церквою, що засудила голодомор, була католицька церква.

Українці за кордоном СРСР зверталися із протестами до Ліги Націй, до урядів різних держав. 27 вересня 1933 р. представник Уряду УНР в еміграції Олександр Шульгин звернувся до 14-ої Асамблеї Ліги Націй з листом, у якому привертався увага світової спільноти до голоду в Україні. 29 вересня 1933 році у Женеві відбулося таємне засідання Ліги Націй за участі 14 держав. Президент чотири рази брав слово, щоб переконати представників країн-учасниць у важливості допомоги Україні. Проте вони були зацікавлені у співпраці з СРСР і відкидали допомогу голодуючим українцям, зважаючи на те, що СРСР не є членом Ліги Націй, і, таким чином, голод – це внутрішня проблема СРСР. «За» висловилися лише три держави (націонал-соціалістична Німеччина, фашистська Італія та Ірландія), «проти» – 11 країн, серед яких більшість провідних «демократичних» країн Європи. В тому ж році Сполучені Штати визнали Радянський Союз, а вже у наступному році Московію прийняли до Ліги Націй. Починалась Велика гра, і життя мільйонів українців-русинів у цій грі нічого не важили. Це черговий раз підтверджує історичний урок – не чекай справедливості від чужинців, а будь сильним і вмій постояти за себе.

Шостою причиною можна вважати радянофільство значної частини західної інтелігенції. Це відомі літератори Б. Шоу, Р. Ролан, А. Барбюс тощо, які принципово не бажали помічати жодного ганджу в омріяній ними «найвільнішій» країні світу.

Але світ міняється. У 1985 році Конгрес США створив спеціальну комісії з дослідження фактів голоду в Україні, виконавчим директором якої був Джеймс Мейс. Ще у 1982 році на конференції Голокост і Геноцид у Тель-Авіві він заявив: «Щоб централізувати повну владу в руках Сталіна, потрібно було вигубити українське селянство, українську інтелігенцію, українську мову, українську історію у розумінні народу, знищити Україну як таку. Калькуляція дуже проста і вкрай примітивна: нема народу, отже нема окремої країни, а в результаті – нема проблем». «Ваші мертві вибрали мене» – так називається широко відома книга Джеймса Мейсона. У 1993 році він переїхав із Сполучених Штатів до Києва, де одружився, викладав у Києво-Могилянській академії, друкувався у газеті «День». Помер 3 травня 2004, похований у Києві на Байковому цвинтарі. Завдяки Джеймсу Мейсу та ще одному досліднику Голодомору Роберту Конквесту, автору широко відомої книги «Жнива скорботи», правда про Голодомор стала широко відомою всьому світу.

Все, викладене вище, не могло б відбутися без фантастичної активності нашої американської діаспори. Щира подяка їй від всіх щирих українців Великої України – матері всіх українців-русинів світу.

У дослідженнях Джеймса Мейса та Роберта Конквеста автори доводять, що Голодомор відповідає загальноприйнятому визначенню геноциду. 24 країни офіційно визнали Голодомор геноцидом українського народу. Це Австралія (2003, 2008), Андорра (2009), Аргентина (2007), Бразилія (2007), Ватикан (2001, 2003), Грузія (2005), Еквадор (2007), Естонія (1993), Іспанія (2007), Італія (2004, 2007), Канада (2003, 2008), Колумбія (2007), Латвія (2008), Литва (2005), Мексика (2008), Парагвай (2007), Перу (2007), Польща (2006), Словаччина (2007), США (2003, 2006, 2008), Угорщина (2003), Чехія (2007), Чилі (2007). На жаль, у цьому списку відсутня Німеччина. Ну що ж, націонал-соціалістична Німеччина повелася людяніше щодо України, ніж демократична Німеччина. Шкода! Немає там і Франції з Великою Британією, які і в 1933 році у Лізі Націй виступили проти допомоги голодуючій Україні. Можливо, Велика гра все ще продовжується? Чи можна тоді розраховувати на щиру підтримку цих країн у нинішній російсько-українській війні?

Всі українські президенти не оминули у своїй діяльності теми голодомору, але лише один з них – Віктор Андрійович Ющенко підняв цю трагедію до рівня засадничого принципу державної політики України. Саме він не дозволив темі Голодомору тихенько і назавжди зникнути з пам'яті українсько-русинського народу разом з останніми його свідками.

У листопаді 2003 року 58-ма сесія Генеральної асамблеї ООН ухвалила «Спільну заяву з нагоди 70-ої річниці Великого голоду 1932–1933 років», де він визнавався національною трагедією українського народу. 23 жовтня 2008 року Європарламент визнав Голодомор в Україні злочином проти людства і висловив співчуття українському народу.

28 квітня 2010 року Парламентська асамблея Ради Європи схвалила резолюцію про вшанування пам'яті загиблих в результаті голоду 1932–1933 років в Україні та інших республіках колишнього Радянського Союзу, вшанувавши пам'ять загиблих від голоду і засудивши жорстоку політику сталінського режиму.

Геноцидом українського народу Голодомор визнають католицька церква, Константинопольська православна церква, Українська православна церква – Київський патріархат, Українська православна церква (Московського патріархату) та Українська автокефальна православна церква.

2003 року Український парламент назвав, а 2006 – офіційно визнав Голодомор геноцидом українського народу. 2010 року судовим розглядом завершилася кримінальна справа за фактом здійснення злочину геноциду. Винними суд визнав сім вищих керівників СРСР та УСРР, а саме генерального секретаря ЦК ВКП(б) Йосипа Сталіна, секретарів ЦК ВКП(б) Лазаря Мойсейовича Кагановича та Павла Постишева, голову Раднаркому СРСР В'ячеслава Молотова, генерального секретаря ЦК КП(б)У Станіслава Косіора, другого секретаря ЦК КП(б)У Менделя Хатаєвича, голову Раднаркому УРСР Власа Чубара і констатував, що за даними науково-демографічної експертизи загальна кількість людських втрат від Голодомору становить 3 мільйони 941 тисяча осіб. Також за даними слідства було визначено, що втрати українців у частині ненароджених становлять 6 мільйонів 122 тисячі осіб. Окрім того, необхідно враховувати неполічену кількість загиблих від супутніх захворювань.

Правда про Голодомор, його причини і наслідки, попри наші бажання чи небажання, стає засадничим принципом існування новітньої української держави. Він має всі ознаки геноциду проти українського народу і не обмежується 1932–1933 роками. Наступна хвиля геноциду проти українського народу була замаскована під втрати у часи Другої світової війни. НКВД під час відступу радянської армії підірвала греблю Дніпрогесу, не попередивши завчасно про це місцеве населення. Від повені, що виникла внаслідок вибуху, загинуло біля 100 тисяч мирного населення. А чого варті слова «славного маршала наших перемог»: «Чим більше хохлів утопимо в Дніпрі, тим менше після війни доведеться переселяти до Сибіру». І таки втопили у Дніпрі біля мільйону українців, яких, непідготовлених, майже неозброєних, без плавзасобів і у цивільному одязі, погнали на штурм цієї ріки у 1943 році. А наказ про депортацію всіх українців, які проживали на окупованих німцями територіях, підписаний тим самим Жуковим та ще Берією в наступному році?. Ще одна хвиля була замаскована під неврожай 1946–1947. І знову, як і у 1933 році, потяги з українським зерном прямували до Європи. Але геноцид тривав всі, без винятку, роки радянської (московитської) влади в Україні, часом приймаючи ледь помітні латентні форми, а часом набуваючи загрозливої сили дев'ятого валу.

Великий Боже! Для чого ти піддав мій народ таким нелюдським випробуванням? Скільки ще їх чекає нас попереду? А може ми нарешті зберемо всі свої сили і в останній битві з віковічним злом знищимо його? Схоже, іншого шляху у нас немає.

Виїзд червоної валки з хлібом. Харківська область, 1932 рік

ПОДВИЖНИКИ НАЦІЇ

«Я ГОРДИЙ, ЩО ЗВУСЬ УКРАЇНЦЕМ»

Ще першого лютого 2000 року в театрі імені Марії Заньковецької відбулися урочистості з нагоди 70-ліття Миколи Бідняка, а через неповних дев'ять місяців рідна земля прийняла в своє лоно сина, якого доля водила по далеких світах, а на останній десяток літ таки завернула домів, аби тут він зазнав справжнього щастя, всенародного визнання та прощального подиху останньої осені. «Прости і прощавай», – так в давнину казали, проводжаючи в дорогу вічності.

Залишилися пам'ять людей і – вічна скорбота «Ангела над Львовом» – коханої дружини Марії, завдяки якій маємо в Україні справжній скарб – творчий спадок маестро Бідняка, якому нема ціни. На жаль, нема й належного поцінування: в нинішній, ювілейний рік – 85-річчя Миколи Бідняка таки не вдалося відкрити виставку його творів в одному з музеїв столиці. Хоча у наші тривожні дні його життєвий подвиг і творчість, як ніколи, співзвучні з часом, бо вселяють у душі покалічених війною людей віру у власні сили, нескореність найжорстокішим випробуванням долі, а тим, хто опинився на роздоріжжі, повертають безмежну любов до України і – відданість їй. Тож для тих, хто мало знає (чи й не знає) про долю Маестро, – декілька штрихів із його біографії.

Про себе Микола Бідняк розповідав так: «Коріння моє – глибоко в українській землі. Так, припадком долі я з'явився на світ у Торонто. Батько Петро Бідняк – політичний емігрант, православний. Народився в Ленківцях, що на Буковині, в заможній і національно свідомій українській родині. Родовід мій сягає сивої давнини – козацьких часів. Мати – Саарі Вайсто – фінка, яка швидко асимілювалася. А для Бідняків це не в характері. Ось так я опинився в Ленківцях, коли мені було чотири роки. Я горджу тим, що маю присяжний документ, де зазначено: батько забрав мене на Буковину, щоб рідної мови вчити. Подумайте!» Отакий урок для тих, хто, отруєний ядом зросійщення, досі блукає манівцями коло чужих задвірків, відчуваючи, як ниє щось коло серця, і не розуміючи, що то квилить генетична пам'ять пращурів: люби Україну.

За родинними переказами, які свято зберігали Бідняки, саме тут, у Ленківцях, осів їхній предок козак Біда після ганебного й підступного воєнного союзу, що його уклав із Москвою Богдан Хмельницький 1654 року. Біда дуже тяжко переживав таку ганьбу. А його побратим Полікарп Туха втопився з відчаю, що й лягло в основу однойменного полотна Миколи Бідняка.

Зрозуміло, що в патріотичній родині були переконані: Миколка має пізнавати Україну не за розповідями родаків у Канаді, а тут-таки, на Батьківщині.. У Ленківцях ним опікувався батьків брат Василь, хлопець ходив до школи, здібний і працьовитий, в заможній родині, мав добре підґрунтя для успішного майбутнього. Аж поки на Буковині не появилися «совєти». Заможних господарів знищували, виселяли в Сибір. Рятуючи сім'ю, дядько Василь залишив усе нажите добро і виїхав із дружиною та Миколкою до Німеччини, де їм довелося пізнати долю остарбайтерів. …Лихо сталося весною 1945 року. Микола орав поле під садіння брукви, виорав щось невідоме, темне, нахилився… схоже, то була міна. Закривавленому хлопцеві не надали термінової допомоги. Далі – гангрена, інфекція, втрата обох рук, понівечене око. Дозволу на від'їзд до Канади добивалися довго. А коли нарешті 1950 року його одержали і всі троє вирушили у вільний світ через океан, то у Квебеку їх чекала сумна новина: помер батько Миколи. Новоприбула родина самотужки взялася шукати вихід із непростої ситуації.

А Микола не тільки не змирився із своїм каліцтвом, але й поволі повертався до повноцінного життя. З мрією про скрипку довелося розпрощатися. А пензель він навчився тримати... Чи є межа фізичних можливостей людини, якщо її духовна сила безмежна? Талант художника і музиканта, яким Всевишній нагородив Миколу Бідняка, яскраво проявився ще на порозі юності. Та втративши кисті рук, не гратимеш на скрипці і не писатимеш полотна. А Микола писав, тримаючи пензель в зубах! Бо сила духу творить чудеса. Він не залишився безпомічним, його життя не стало пеклом на землі. Через п'ять років після трагедії двадцятилітній художник репрезентує в канадському місті Калгарі першу виставку своїх творів.

Далі – роки напруженої праці, навчання в Інституті Технології Мистецтва в Калгарі, який він успішно закінчив. Проте роботу не знайшов. Йому, українцеві, який не став «англійцем», було вкрай непросто одержати гідну працю. Бідняк здобуває вищу художню освіту в Онтарійському коледжі мистецтв. Фанатично працює. Минуть роки, і він, уже знаним художником, скаже: «Бути українцем – коштовне діло. Того вчило нас життя на рідній землі, про це пересвідчуємося на кожному кроці тут, на чужині. За приналежність до української нації доводиться весь час платити кров'ю, грішми й непосильним трудом…» І додасть: «Я гордий, що звусь українцем». Це було те джерело, що живило його силу Духа, – безмежна любов до України.

Дещо про його шлях до релігійної тематики. Вивчаючи візантійське мистецтво, іконопис України та Сербії, Микола Бідняк «збагнув природу ікони з таким всебічним розумінням, – пише професор, доктор мистецтвознавства Володимир Овсійчук, – як у тому часі, можливо, ніхто більше з художників. Він міг усвідомити, які таїть у собі релігійна тема можливості для думки, почуттів, філософських узагальнень, взагалі для духовного життя людини». Іконостаси для українських церков Канади, ікони для церков у Ванкувері і для Калгарі, дві великі композиції «Хрещення Русі» та «Коронація князя Данила» забезпечили мистцеві визнання як високопрофесійного художника. Може, ці твори стали прологом до Біднякового шедевру – «Чорнобильської Богородиці» – твору, глибоко символічного. Пензлем передає художник трагедію України. Богородиця на чорному клаптику землю, з понівеченими квітами й обгорілими до чорноти колосками, у безмежній скорботі, зігнулася, горюючи над долею України. Ну, хто ще так зміг передати невимовну тугу України? І не лише в часі її Чорнобильського горя…

Високу оцінку іконопису Миколи Бідняка дав відомий мистецтвознавець, патріарх (УАПЦ) Дмитрій (Володимир Ярема) у своїй останній праці «Іконопис Галичини». Він, зокрема, пише:

«Яка велика була це радість, коли в журналі «Образотворче мистецтво» ми побачили надзвичайні ікони Христа й Богородиці Миколи Бідняка! Такі вони особливі, такі авангардні, такі незвичайні, але разом з тим настільки елітарні! Пересічних людей вони можуть здивувати через незвичайний рисунок і композицію. Як у тридцяті роки і раніше мало хто міг зрозуміти й відчути роботи Петра Холодного, так і тепер елітарні праці Миколи Бідняка не можуть досягти повного розуміння, великого сприйняття великого майстра.

Пересічного поціновувача іконопису здивує надмірна стрункість та дуже велика відстань від голови до місця зігнання рук у ліктях. Це дуже символічно: голова Божественної особи немов сягає неба, а руки прагнуть бути близько до землі, близько до людства. А яка величина та постать! Вона справді неземна. Але для такого роду ікон треба відповідно вихованих людей, еліти – але глибоко духовної, яка в церкві буває і дійсно відчуває небо і Бога. Високий клас мистецтва М.Бідняка, яким не можна намилуватися, надивуватися». І ще: «Думається, що творити такі шедеври може тільки багата на красу, і це красу неземну, людина, якій відкривається інший, високий світ… Оцей Микола Бідняк – це титан українського іконопису XX століття, сильнішої індивідуальності в сакральному мистецтві нашого часу ми не маємо».

Закінчення. Початок на 1-й стор.

Чорнобильська Богородиця. 1992 р.

Сакральні твори М.Бідняка вражають, викликають захоплене, іноді суперечливе ставлення до його, поза сумнівом, безсмертних праць. Та не менш потужні твори історичної, я б сказала, героїчної тематики. Цей сегмент його мистецьких пошуків відтворює хвилюючі і незабутні сторінки нашої історії – яскраве свідчення величі та героїзму українського народу від часів Київської Русі до трагічного XX століття. Назвемо хоча б деякі із його полотен – «Святослав –завойовник», «Княгиня Ольга», «Князь Володимир», «Ярослав Мудрий», «Отаман Гамалія», «Байда Вишневецький», «Богун на полі битви», «Гетьман Мазепа», «Гайдамаки», «Євген Коновалець» і багато-багато інших імен залишається в історії України ще й завдяки увічненню їхніх образів пензлем Миколи Бідняка.

…Він повернувся в Україну через півстоліття – в 1990-му. Далі були його прекрасні виставки у Львові, Києві – В Національному художньому музеї, Державному музеї українського народного декоративного мистецтва, в Українському фонді культури, в музеях Чернівців, Коломиї, Тернополя, Івано-Франківська, Краматорська, Луганська, в Національному заповідникумузеї ім. Тараса Шевченка. Твори Миколи Бідняка поповнили збірки музеїв Києва, Львова, Канева, Чернівців. Але це – згодом.

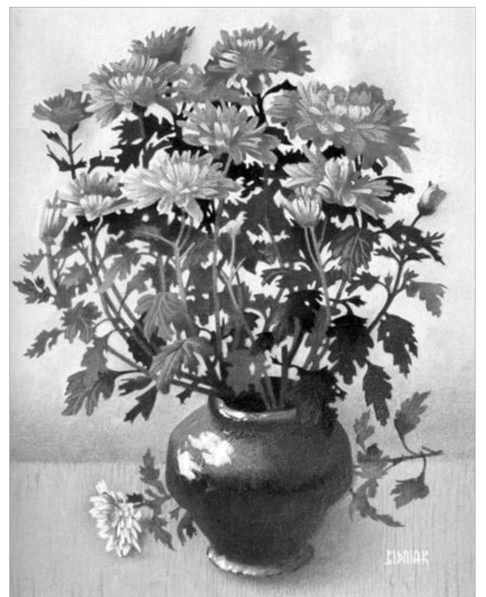
1989 року в Миколи Бідняка відбулася зустріч із відомою співачкою, львів'янкою, яка давала концерт у Торонто, Марією Майчик. Він подарував їй квіти. А згодом збагнув, що ця зустріч змінила його життя, що Марія – його доля. Хто мав щастя тримати в руках, читати і переглядати альбом «Микола Бідняк», який вийшов у видавництві «Мистецтво» 2008 року, той неодмінно прочитав «сповідальний есей Марії, яку покликав Мистець од Бога», – «Навічно в серці моїм». Читайте і ви пізнаєте непереможну силу кохання із розповіді Марії про найсокровенніше.

Втім, гадаю, варто навести принагідно слова Івана Дзюби із передмови до цього Альбому: вони виявилися пророчими. Віддаючи належне Миколі Бідняку, як видатному мистцеві, Іван Дзюба зазначає: «Однак доводиться з гіркотою сказати й про те, що ми не можемо похвалитися вдячністю до цієї унікальної людини. Чи буде гідно збережено творчу спадщину Миколи Бідняка? Чи буде присвячено йому музей, на який він, безумовно, заслуговує? Це запитання, на які поки що немає відповіді».

Після написаного минуло сім літ, але відповіді досі немає. Точніше, є, але вона гнітюча. Музею Миколи Бідняка нема. Свого часу, ще 1994 року, було клопотання Академії мистецтв у Львові та особисто Миколи Бідняка про надання йому приміщення під хату-робітню (майстерню).

«Ангел над Львовом» в особі Марії. 1991 р.

Хризантеми. 1990 р.

Львівська міська рада ухвалила позитивне рішення, але приміщення для Миколи Бідняка шукали, та не знайшли. Якби всетаки постаралися, то сьогодні в цьому приміщенні міг би функціонувати музей художника. Правду кажучи, у Львові нема не те що музею Миколи Бідняка (далеко не кожний чиновник спроможний збагнути непересічний талант Бідняка, а його роботи, як безцінний скарб України), а навіть меморіальної дошки чи вулиці його імені.

Ще за життя Миколи Бідняка про надання йому звання почесного громадянина міста Львова клопоталися: двічі – Академія мистецтва, де він працював, обласне управління культури (яким тоді керував Роман Лубківський), Львівська організація Спілки художників України, Національний музей ім. Шептицького. Що – міська рада? Мовчить. Іноді прорече щось на кшталт того, що Бідняк, мовляв, помер, треба було за життя наполягати (і наполягали ж!), а покійним… Одне слово, похвалитися вдячністю до геніального художника ми не можемо. За життя не надали йому громадянства України, начебто, не встигли чи папірця не вистачило. Тим більше нині, коли найвищого рангу урядовці з усіх сил намагаються не помічати солідних (90-літніх) ювілеїв видатних українців та й взагалі взялися «зачищати» патріотичний сегмент в Україні, то де вже їм до ювілейної виставки Миколи Бідняка в Києві. Слава Богу, на малій батьківщині мистець відгукнулися, і до його 85-річчя виставка відбулася. І ще – прекрасний вечір пам'яті в Академії мистецтв у Львові. А загалом, з гіркотою констатуємо: гуманітарний сегмент нинішнього уряду волів когось у «верхах» (київських чи московських?) не дратувати, бо ж українство – річ коштовна і якщо пізнає його світ, то це буде для нього справжнім, цивілізаційним відкриттям.

Нам пощастило: ми відкрили для себе Миколу Бідняка ще на початку 90-их, вітали Маестро, коли 1995 року йому вручили Державну премію імені Тараса Шевченка, раділи, коли до 70-ліття його нагородили орденом Ярослава Мудрого, коли знову і знову оглядали його шедеври на виставках. Співчуваємо тим, хто не мав щастя пізнати справді Велике і Величне…

Марія БАЗЕЛЮК,
Заслужений журналіст України

АКТУАЛЬНЕ ІНТЕРВ'Ю

Олександр КРАВЧУК: «КОЛИШНІ «РЕГІОНАЛИ» СПОДІВАЮТЬСЯ НА РЕВАНШ, ЯК У 2010 РОЦІ»

Активіст Майдану, юрист Олександр Кравчук, який вдарив нардепа Михайла Добкіна, розказав «Цензор.НЕТ» подробиці їхньої сутички в суді, про реакцію на це людей та рідних, пригадав свою участь в акції «Україна без Кучми» та поділився своїми думками щодо майбутнього країни.

Олександр Кравчук став відомим загалу 18 листопада цього року. Тоді по завершенні засідання Апеляційного суду у справі екс-міністра юстиції Олени Лукаш після словесної перепалки він тричі вдарив в обличчя колишнього «регіонала» Михайла Добкіна. Останньому пощастило, що втрутилися правоохоронці. Бо Олександр – спортсмен. Займається боротьбою. Тому наслідки для Михайла Марковича могли бути більш відчутні та наочні. Певно, розуміючи це, під час розбірок вже на вулиці Добкін ховався за спинами своїх охоронців.

Вчинок Кравчука підірвав Інтернет. «Если бы не набитая морда Добкина, ко второй годовщине Майдана пришли бы без наказанных», «Это тревожные звоночки, которые надо услышать бывшим активным членам ПР», – писали в соцмережах. За пару днів кількість його друзів у Фейсбуці зросла до дозволених п'яти тисяч, ще майже стільки ж з'явилося підписників.

У житті Олександр – скромний, спокійний та розсудливий чоловік. Здається, йому не дуже до душі ярлик народного месника, який на нього повісили. З цього ми й почали нашу розмову.

«ДОБКІН ПОКАЗАВ СЕБЕ НЕ ЯК ЧОЛОВІК. ТАК ПОВОДЯТЬСЯ БОЯГУЗИ»

– Після того, як Ви вдарили Михайла Добкіна, стали мегапопулярним. Як через це змінилося ваше життя?

– Хіба у тому, що дуже багато людей пишуть у Фейсбуці. Просять: «Зробіть щось, щоб нам було краще жити». В іншому плані все, як було раніше.

– Бачила, до Вас також підходять на вулиці, дякують. А були ті, хто засуджував?

– Ще жодної людини такої не зустрів. Дякують, обнімають. Негативу немає. Хіба нещодавно Роман Скрипін брав інтерв'ю, намагався пожурити, мовляв, так не можна робити. Але я розумію, що це журналістська робота.

Люди задоволені, бо вже втомилися від того, що наробила Партія регіонів і такі, як Добкін. Бо те, що відбувається в країні, – прямий результат. Влада, яка прийшла завдячуючи Майдану, не робить висновки, не притягує до відповідальності за те, що у нас розвалена економіка, армія, соціальні проблеми, велика кількість загиблих на Донбасі. Вона не абстрактна. Є конкретні люди та політичні сили. Народу набридло чекати, коли вони відповідатимуть. Звичайно, можна іти вперед на базі примирення. Але з ким?! На прикладі спілкування із Добкіним ми побачили, що про це не йдеться. Бо спочатку людина має визнати свої помилки.

– Добкін себе винним не вважає.

– Це так. Вони впевнені, що все робили правильно й продовжують у тому ж дусі. Думають, що у них є можливість зараз пересидіти важкі часи, а потім зможуть знову прийти до влади, як це було у 2010 році. Сподіваються на реванш. У них є кошти, які вони накрали. Ще й вливання від східного сусіда – Росії.

– Ви в суді пропонували Добкіну вийти на вулицю на чоловічу розмову. Що Ви хотіли йому тоді сказати?

– Те, що вони були ляльками у кукловода, який сидить у Кремлі. Саме вони доклали всіх зусиль, щоб загнати у нинішнє нещастя одурманених та обкрадених ними людей на Донбасі. Ті повелися на брехню та маніпуляцію. «Регіонали» готували Україну до здачі – розвалювали армію, СБУ, завели російську резидентуру. Їх можна притягувати до відповідальності за великим переліком кримінальних статей. Я не розумію, чому цим ніхто не займається.

– Ми це питання ще обговоримо. Давайте завершимо із Добкіним. Коли Ви вийшли на вулицю, вас розбороняти намагався ще й Нестор Шуфрич...

– Він був ще в залі засідання, підходив до мене, намагався заспокоїти. Коли ми вийшли в коридор, почав розказувати: «Коли почалися вбивства на Майдані, я просив, щоб не стріляли». Так виправдовувався. Я не скажу, що він вів себе агресивно. Шуфрич або замислювався над тим, що відбувається, або грав. А от Добкін ні про що не думав, бо не розуміє ні причин, ні наслідків.

– Як розійшлися після перепалки?

– Добкін сховався за натовпом своєї охорони. Потім втік. Він показав себе, не як чоловік. Так поводяться боягузи.

– Після того він написав у себе на Фейсбуці: «Добкина «избили», «разбили нос», «побили» – заголовки укрсми. Огорчу укрсмишных писак – мужик не попал. Бухой был». Як Вам така реакція?

– Чи попав я – він прекрасно знає. Ці всі його слова є брехнею. Я взагалі не п'ю, бо постійно займаюся спортом. Не сприймаю алкоголь. Просто у нього в охороні працюють колишні міліціонери. Вони й порадили таке написати. Бо це у них улюблена відмазка.

– А рідні та близькі друзі як відреагували на всю цю ситуацію?

– Вони знають мій характер, що я можу зірватися, коли бачу таких негідників, як Добкін. Вже з цим змирилися. Я ж у 2001 році штурмував Адміністрацію Президента Кучми.

– Розкажіть про це детальніше.

– В мене тоді була своя юридична практика. Я стикався з правоохоронними органами, державними структурами. Бачив, що країна розвивається по найгіршому сценарію, який можна було уявити. Будувалася латиноамериканська «демократія». У вересні 2000 року вбили Георгія Гонгадзе. Я з ним був знайомий, хоч близько не спілкувався. У мене в міліції працювали друзі, з якими я разом тренувався. Вони розказали, що вбивство – справа рук міліцейського угруповання. Коли в грудні стало зрозуміло, що ніхто не буде займатися «плівками Мельниченка», почався протест. Встановили намети. Стояли до першого лютого, поки їх не знесли. Дев'ятого березня ми зрозуміли, що треба спробувати підняти народ, пішли на штурм Адміністрації. Це був один із етапів розвитку України. Для мене він був романтичним. Ми були наївні, не розуміли психології політиків. «Україна без Кучми» прорвала інформаційну блокаду. Якби не ця акція, можливо, сьогодні ми були чимось на кшталт Казахстану.

«Я НЕ ХОЧУ БУТИ НІЯКИМ КЕРІВНИКОМ. МЕНЕ ВЛАШТОВУЄ МОЄ ЖИТТЯ»

– Чи є провадження по Добкіну?

– Мене нікуди не викликали. Я не чув, щоб він подавав заяву. Якщо хоче, нехай. Але це буде чергова театралізована вистава.

– Наступного дня після цього інциденту Володимир Парасюк на засіданні комітету вдарив есбеушника Пісного. Як Ви поставилися до такого вчинку?

– Можна, я не буду давати свою оцінку? (*ніяковіє.* – **О.М.**).

– Хотілося б почути Вашу думку.

– Я добре пам'ятаю 21 лютого 2014 року, коли на Майдані виступали всі наші керівники-опозиціонери. Сказали, що про все домовилися. Було зрозуміло: буде те саме, що раніше. Бачили вже до того їхні планування. Я подумав, що все ж таки підемо на штурм. Але тоді виступив Парасюк. Потім мої знайомі, які працювали у близького оточення Януковича, розказали, що виступ Володі справив на нього враження. Бо перед тим він вже розслабився, бо є домовленості. Але після того втік. Тому що слова Володі були точковим уособленням того, що думали люди.

А тепер тут Пісний розказує про те, що був на Майдані. Я його там не бачив. Щоб оцінити цю людину, мені достатньо було подивитися його маєток. Він виправдовується, що в нього родичі живуть в Америці. У мене теж. Працюють в університетах та отримують високу зарплату. Але у них немає таких хоромів. Тому коли постає питання, кого підтримати – побратима по Майдану Парасюка чи корумпованого міліціонера Пісного, вибір очевидний.

– Минулого тижня Парасюк виклав у Фейсбуці ваше спільне фото й написав: «З майбутнім Генеральним Прокурором України». Ви відповіли: «Володя, що за маячня, який «прокурор»? Зніми цю назву смішну». Це Ви соромитеся чи не бачите себе у владі?

– Я об'єктивно дивлюся на ситуацію. В мене немає досвіду слідчої роботи, щоб очолювати таку величезну структуру. Мої друзі вирішили пожартувати та закинули цю ідею (*сміється* – **О.М.**). Я не хочу бути ніяким керівником. Мене повністю влаштовує моє життя. Але мені не до вподоби, що відбувається. От по тому ж Пісному. Я читав біографію цієї людини. Він працював у правоохоронних органах з 1990-х років. Був при Кучмі, Ющенкові – коли міністром внутрішніх справ був Юрій Луценко. А ніхто ним не цікавився. Хоча до того ж Луценка є питання не лише з цього приводу. Ми стояли поруч на акції «Україна без Кучми». Тоді «Беркут» позвірячому побив хлопців з УНА-УНСО. Їх запакували, потім жорстко катували. Наприклад, Миколі Ляховичу поламали ребра, які пробили внутрішні органи. Він стікав кров'ю, а його підвішували за наручники.

– Якесь Середньовіччя.

– Саме так. Такі жахи були. Від Ляховича вимагали, щоб він зізнався, що отримав безпосередній наказ від Мороза та Тимошенко на штурм Адміністрації. Лікарі ледве вирвали його з пазурів міліції, відвезли в лікарню, зробили операцію. Всі затримані хлопці отримали термін за участь у масових заворушеннях. Їх спеціально посадили до хворих, в результаті чого вони отримали туберкульоз. П'ятеро з них померли. Мені Ляхович розповідав, як після перемоги Помаранчевої революції прийшов до міністра Луценка. Сказав йому: «Юр, нас катували. Треба, щоб була справедливість». Ті люди, які здійснювали кримінальні злочини, мають понести відповідальність». На що той відповів: "Це вже мої люди. Я не буду цим займатися». Ніхто навіть з «беркутівців» не був покараний, що було великою помилкою, яка мала наслідки всі наступні роки...

– До речі, про «беркутівців». Рік тому під Апеляційним судом вони Вас побили. Чому ви тоді не написали заяву?

– Я вам розкажу, як все було. Перед тими подіями я прочитав, що «Беркут» приходить на суди по Дмитру Садовнику (*екс-командир «Беркуту», якого підозрюють у розстрілі людей на Майдані.* – **О.М.**) та погрожує потерпілим, свідкам, адвокатам та здійснює тиск на суддів. Я пішов на засідання і побачив, що саме так відбувається. Я підійшов до майора – керівника «Грифону». Сказав: «Затримайте оцю особу за погрози потерпілим», вказуючи на одного з «беркутівців». Вони всі, до речі, були у бронежилетах та з раціями, хоч і в цивільному одязі. У нас виник конфлікт. У прихватив заступника командира, підбігли міліціонери, схопили мене за руки. Я їх опустив – конфлікт вичерпано. Але тут мене почали бити з усіх боків ті, що в цивільному. При цьому міліціонери у формі так і тримали мене за руки. Там же стояли їхні керівники. Так куди на них подавати заяву? В міліцію? (*всміхається.* – **О.М.**).

– Як думаєте, чому тоді дали втекти Садовнику?

– По-перше, він багато знав. По-друге, пройшла інформація, що він очолював приватну охорону Віталія Яреми, коли той був керівником київської міліції. Треба її перевірити й запитати Ярему.

«У «МАЙДАНІВЦІВ» Є ЗАВДАННЯ – ЩОБ НЕ БУЛО «КОЛІЇВЩИНИ»

– Ви взагалі вірите в те, що колись винні у вбивствах на Майдані будуть покарані?

– Якщо не цим судом, то Вищим. Ті тортури та вбивства, які вони чинили – це величезний гріх. Від нього нікуди не подінуться.

Стосовно покарання... (*Кравчук робить паузу.* – **О.М.**). Я все ж вірю, що колись ці «Авгієві стайні» будуть розчищені – будуть підняті всі кримінальні справи. Починаючи із тих, які стосуються бізнесменів, яких «закатували у асфальт» донецькі угрупування, журналістів, яких вивозили та мучили, незаконних приватизацій стратегічних об'єктів за заниженими цінами. Це «колись» залежить від людей. Вони мають організуватися та сформувати громадянське суспільство, яке буде почуте та видасть справжню демократичну політичну структуру.

– Але чому після Революції гідності ми змінили лише обличчя у владі, а не її сутність? Не було потрібних лідерів?

– Проблема в тому, що переважна більшість партій – це проекти олігархів. Вони сприймають Україну, як можливість заробити та вивезти звідси капітали. Українці мають найнижчий соціальний рівень життя у Європі. Медицина та освіта рухнули. У владі йде накопичення грошей, які в неї ж і виливаються. Розірвати це коло смертями ми не змогли. У нас дуже багато розумних людей, є моральні авторитети, до думки яких варто прислухатися. Ми маємо створити потужний рух, як «Солідарність» у Польщі – підготувати своїх лідерів, які не зрадять.

– Як їх об'єднати?

– Треба достукатися, говорити їм про це. Нам не треба видумувати велосипед – є досвід центрально-східних країн. Вони підготували національну еліту, яка почала будувати суспільство. Хоча зараз дехто говорить про революцію...

– А чи витримає Україна ще одну революцію?

– Дивлячись, яку. Якщо на кшталт Оксамитової революції – це одне. Інше питання, як поведуть себе можновладці. Якщо Порошенко та Яценюк чинитимуть, як Янукович, то реація буде вже не такою, як у 2014-му.

– Можлива «Коліївщина», про яку сьогодні вже багато згадують?

– Це страшне – самосуди. Вже й так багато крові пролито. Але люди до такої межі доведені, що може бути соціальний вибух. Я виступаю за право права – мирний шлях врегулювання ситуації. У людей-«майданівців» у такому разі є завдання – щоб не було «Коліївщини».

Ольга МОСКАЛЮК

РЕЦЕНЗІЯ

НАЦІОНАЛЬНА САМОІДЕНТИФІКАЦІЯ: КНИЖЕЧКА ДЛЯ ДІТЕЙ

Анна Багряна. Ґеня: Повість для дітей молодшого та шкільного віку. – Київ: Софія-А, 2015. – С. 56.

Василь СЛАПЧУК

Мав нагоду рецензувати попередню книжку Анни Багряної «Казки з міського парку», що також була адресована дітям. Вона складалася із оповідок, які можна читати малятам на ніч, без остраху, що їхній сон після цього буде тривожним. У цих казочках, як і належить для такого роду творів, розважальність поєднувалася з повчальністю, добро не просто перемагало, а глобально переважало зло, настільки потіснивши його, що воно виявляло себе лише окремими натяками. Письменниця оповідала дітям людські історії, які трапилися з тваринками: білкою, горобцем, жабеням... Уводила маленьких людей у світ природи, у світ стосунків живих істот. Попри певну драматичність, цей світ і ці стосунки майже ідилічні, і якщо й викликають часом у дитини страх (попутний цікавості), то тільки своєю таємничістю й непізнаністю.

Попередня книжечка Анни Багряної належить до літератури, яку малюки відкривають для себе з голосу мами чи тата. Повість «Ґеня» – твір для самостійного засвоєння. Коли діти вже навчилися читати, цебто відкрили для себе одне із головних джерел інформації, і вчаться мислити самостійно, намагаючись зорієнтуватися у складному світі людини. За жанром повість можемо віднести і до історичних, і до біографічних творів, тому юним читачам знадобляться коментарі та роз'яснення дорослих. Щодо історії, події відбуваються приблизно десь у межах 1920 і 1935 років – дитинство головної героїні твору дівчинки Ґені, так називали її у домашньому і товариському колі, випало на період між Першою і Другою світовими війнами. Для сучасних дітей це майже те саме, що за царя Гороха. Стосовно біографічності, Ґеня – особа невигадана, а реальна, уроджена Анна-Євгенія Музика, котра для українського загалу стала відомою як політична діячка Слава Стецько.

Кілька слів про форму твору. Повість складається із восьми по суті самостійних новел. Якби, наприклад, опублікувати котрусь із них в окремому виданні, вона б не виглядала уривком, незавершеним фрагментом, який вихопили із контексту. Однак, попри мовлене вище, перед нами все-таки не збірка оповідань, а направду повість. Сюжет розвивається лінійно, логічність і вмотивованість переходу від однієї новели до іншої усуває вододіл між ними, зшиваючи у єдине ціле. Отже, перед нами – повість із восьми глав; завершується книжечка короткою біографічною довідкою Слави Стецько. Можливо, дещо загальною. З неї недостатньо чітко зрозуміло (для дитини), чим зрештою прославилася Ґеня, перетворившись у Славу Стецько. Тому ще раз підкреслюю, у процесі читання чи по його завершенні малим читачам обов'язково стануть у пригоді роз'яснення батьків або старших братів-сестер. Чи, на крайній випадок, всезнайки Ґугла.

Про Ґугл я не жартую. Сина моєї родички, здається, першокласника, відправили на канікули до села. Після повернення запитують: «Скучив за мамою?» Малий: «Ні». – «А за татом?» – «Ні». – Батьки розстроєні: «Ні за ким не скучив?» – «Скучив». – «За ким?» – «За Ґуглом».

Наголошу: книжка не художньо-документальна, а художня. Не знати, звідкіля, з яких джерел черпала Анна Багряна інформацію про дитячі роки Слави Стецько. Усі ці історійки виглядають частиною сімейної міфології, ця міфологія закладається батьками в родинах, у котрих діти в ранньому віці виявляють ознаки розумової обдарованості або ж вирізняються з-поміж інших чимось особливим. Таких дітей люблять, плекають, розхвалюючи і переказуючи все те, гідне подиву, що було ними сказане чи зроблене ними, усім сусідам, родичам, знайомим... Мабуть, сама героїня чула їх від своїх батьків безконечну кількість разів. Коли вона підросла, уже її особисто оповідали, якою вона була «збиточною», які чуда виробляла, який виявляла при цьому характер, якими здібностями прославилася... Згодом вона уже сама оповідала про свої дитячі подвиги, позначаючи їх як основу тих уже серйозних здобутків, яких досягла у дорослому віці.

Либонь, отак і народжувався міф. І чим старшою ставала героїня, тим більше гордилася своїми дитячими успіхами та витівками, хоча й розповідала про них начебто жартома. А може, уже прославившись, ці історії пригадалися їй, вигадалися, додумалися. Бо, як запевняє Набоков у книзі про Миколу Гоголя, правда, дещо з іншого приводу: «Зовнішні враження не створюють хороших письменників; хороші письменники самі вигадують їх у молодості, а потім використовують так, ніби вони насправді існували». Можливо (якщо підмінити зовнішні враження дитячими витівками-досягненнями), це правило стосується не лише письменників, а й політиків. Утім, досить фантазувати.

Із першого розділу «На пасовиську» юний читач дізнається, що вже з раннього дитинства Ґеня, майбутня Слава Стецько, виявляла більше любові до читання книжок (цебто освіти), аніж до господарства. Для села тодішніх часів це вважалося радше ганджем, ніж чеснотою. Для сучасних дітей хотілося б зауважити, що читання й сьогодні не перестає бути корисним. І навіть якщо стосик прочитаних книг не стане трампліном для майбутньої кар'єри, то розумовому розвитку неодмінно посприяє. Ґені ж пощастило з тим, що батьки із розумінням ставилися до її непрактичних захоплень.

Другий розділ «Паламар Йосип Музика» знайомить читачів із родиною, у якій народилася і виховувалася Ґеня. Її батьки були людьми глибоко віруючими і працелюбними, прищеплювали вони ці риси і своїм дітям, яких мали шестеро. Йосип Музика, батько Ґені, користувався у громади повагою не тільки тому, що був добрим газдою, а й за свій патріотизм та любов до Батьківщини. Він був щирим українцем і змалку виховував у своїх дітях почуття поваги й любові до рідного краю. А оскільки Тернопільщина на той час належала до польської держави, влада якої намагалася полонізувати українців, то це позиція по суті непокори й опору.

Розділ «Справжній вертеп» показує, що Ґеня ще в дитячому віці виявляла задатки лідера і здібності до організаційної роботи. Вона підмовила своїх ровесників створити театр, під її керівництвом діти розучували різного роду п'єски і, облаштувавши в стодолі щось на зразок сцени, розважали глядачів виставами. Кульмінацією їхньої театральної діяльності стала постановка вертепу – традиційне дійство, яке в Україні влаштовується на честь Різдва.

Четвертий розділ має назву «Дорога на Схід». На той час територія України була поділена й приєднана до різних держав. Найбільша частина українських земель перебувала під владою радянської Росії. В котрійсь із газет Ґеня прочитала, що Східна Україна поневолена. Чомусь їй дуже захотілося дізнатися, як живуть їхні брати-українці на Сході і чи вони такі самі, як тутешні люди, чи інакші. Змовившись із молодшою сестрою Олюнею, якогось літнього ранку дівчата рушили в дорогу, аби з'ясувати це. На жаль, до Сходу України дівчатка не дісталися, увечері їх, поморених, підібрали на шляху чужі люди й відвезли додому. Хто зна, можливо, якби задовольнили вони свою дитячу цікавість, сьогодні питання, чи відрізняються східні українці від західних, не постало б перед нами з такою вбивчою актуальністю.

Розділ «Поляки в Романівці» дає зрозуміти, що й західні українці жили в неволі. У ньому оповідається про те, як польські поліцаї чинили обшуки в домівках українців, вишукуючи зброю, україномовні книги і все те, що на їхній розсуд могло становити загрозу. Все це робилося з метою профілактики, щоб не дати змоги українцям підняти проти Польщі повстання. Така профілактика перетворювалася на справжні каральні акції: із побиттям людей, грабунком та іншими великими й малими неприємностями для українського населення.

У п'ятому розділі розповідається про перший рік навчання Анни-Євгенії у Теребовлянській гімназії. Тут дівчинка відчула національну дискримінацію вже особисто на собі. І знову Ґеня показала свій характер і проявила лідерські здібності. Цього разу вже не йшлося про дитячі ігри й розваги. Дівчинка вмовила подруг-українок перебратися з квартири, де вони мешкали, до монастиря, у якому монахині утримували притулок для дітей сиріт, для того, щоб допомагати черницям доглядати малих вихованців. Стараннями Анни-Євгенії Музики близько двадцяти дівчат-учениць переселилися до монастирського сиротинця, заклавши своєрідну «бурсу». Дівчата займалися вихованням і навчали безпритульних дітей грамоти.

Шостий розділ має красномовну назву – «Перший спротив». Гімназія, в якій навчалася Ґеня, була польською. І цим все сказано. Директорка класу, пані Равська, била ученицю, котра загалом навчалася на відмінно, лінійкою по пальцях тільки за те, що та розмовляла на перерві українською мовою. До якогось польського свята учителька наказала, щоб усі гімназистки одягнулися святково, бо мав відбутися урочистий марш до костелу. Анна-Євгенія заявила своїм подругам, що українки повинні ходити до церкви, а не до костелу. І запропонувала організувати спротив. Назавтра всі гімназистки-українки прийшли до гімназії в старому одязі, а під час врочистої ходи роздавали перехожим антипольські летючки, якими запаслися в українців-старшокласників. За цю провину директорка класу зачинила дівчат на цілий день у темній і холодній коморі.

Суботи та неділі Анна-Євгенія перебувала у довколишніх селах, де проводила з місцевою молоддю та дітлахами різні заходи. Найчастіше влаштовувала вечори у читальнях «Просвіти». У своєму рідному селі дівчина організувала дитячий хор. Уже тоді, у свої юні роки, майбутня Слава Стецько ставила обов'язок понад усе. Якось, хворіючи простудою, дівчина зібралася на репетицію хору. Зрозуміло, батьки її не пустили. Ґеня запевнила, що вона вже здорова. Коли так, то помий усе начиння, та й іди, дозволила мати. Це була перевірка. Адже дівчинка і здоровою не любила мити посуд, а хворою, на розсуд матері, тим паче не стала б. Проте Ґеня, задля того, щоб займатися тим, що любила, слухняно вимила начиння і таки пішла на репетицію. Глава називається «Несподіване одужання». Бо спочатку дівчинка хоч і обманула батьків, з репетиції повернулася цілком здоровою. Що свідчить: коли чогось дуже й дуже прагнеш – воно збувається.

Заключна восьма глава має назву «Я – українка!» Збагнувши, що покараннями Анну-Євгенію Музику не залякаєш, а тим паче на свій бік не навернеш, пані Равська змінила гнів на милість: запрошувала її до вчительської кімнати, пригощала какао, вела з нею дружні бесіди. Коли Ґеня навчалася у старших класах, у гімназії запровадили курси військової підготовки. Дівчині надзвичайно кортіло записатися на ці курси, однак було зазначено, що вони лише для дітей-поляків. Директорка класу сказала, що може зробити виняток, якщо хтось із греко-католиків почувається поляком, то йому буде дозволено відвідувати ці курси. І дозволила Ґені подумати до завтра. А другого дня пані Равська почула від учениці: «Я – українка!»

Майже сто літ минуло від подій, про які оповідається в повісті Анни Багряної. Багато чого у світі змінилося. У поляків своя держава, в українців – своя. Наші народи більше не ворогують. Навпаки, з часів Помаранчевої революції поляки стали виявляти до українців симпатію і повагу. Особливо ж відчутною стала підтримка Польщею України після Революції Гідності, коли Росія нав'язала Україні війну, загарбавши на наші території. Польща найбільш адекватна у розумінні тієї воєнної загрози, яку становить Росія.

Світ міняється. Щось у кращий бік, щось – у гірший. Україна – частина світу, однак, інколи здається, що ми живемо в якомусь окремому вимірі. Для величезної кількості українського населення національна самоідентифікація не перестає бути актуальною. І для багатьох дівчинка Ґеня могла б стати прикладом.

Анна Багряна написала книжку, яка може стати у пригоді вихователям садочків, учителям молодших класів і батькам малолітніх дітей із патріотичних родин. Для всіх, хто не вважає патріотичне виховання анахронізмом.

Якби у письменниці знайшлося натхнення і час, можливо, варто було б перевести у площину художньої літератури і подальшу біографію Ґені, описавши, як і коли вона перетекла у біографію Слави Стецько. На потребу суспільства.

Здорове суспільство саме визначає власні потреби. Якщо суспільство хворе, то йому засоби для оздоровлення необхідно прописувати.

Тільки хто ж лікар нашому суспільству?

Але це вже не дитячі запитання.

Видавець Конгрес Українських Націоналістів
Засновник та шеф-редактор Степан Брацюнь, головний редактор – Марія Базелюк.
Редакційна колегія Ярослав Радевич-Винницький.

Адреса редакції: 01001, вул. Хрещатик, 21, пом. 111, м.Київ; тел./факс (044) 279-78-08
e-mail: nacija@ukr.net
Адреса видавця: 01004, вул. Антоновича, 36, м. Київ, тел./факс 235-37-61

Реєстраційне свідоцтво: Серія КВ № 7970, видане Державним комітетом інформаційної політики, телебачення та радіомовлення України 08.10.2003 р.
Передплатний індекс: 09715
Банківські реквізити: ФОП Брацюнь С.І. Філія ГУ по м.Києву та Київській обл. № 10026/0195.
АТ «ОЩАДБАНК». МФО 322669
ЄДРПОУ 2305606776
№26003500849590(UAH)

Газету набрано і зверстано у комп'ютерно-видавничому центрі Конгресу Українських Націоналістів.
Газету видрукувано у ТОВ "Поліграфічна компанія "Інтерекспресдрук"
Замовлення №
Наклад 6 200 прим.
Ціна договірна

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9